

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **D. C.**, zastoupený Mgr. Ing. Veronikou Žánovou, advokátkou se sídlem Náměstí Míru 341/15, Praha 2, proti žalovanému: **Městský úřad Kaplice**, se sídlem Náměstí 70, Kaplice, zastoupen Mgr. Petrem Smejkallem, advokátem se sídlem Na Sadech 2033/21, České Budějovice, na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 5. 2021, č. j. 63 A 6/2021-43,

t a k t o :

- I. V řízení **se pokračuje.**
- II. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 5. 2021, č. j. 63 A 6/2021-43, **se ruší** a žaloba **se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani kasační stížnosti.
- IV. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za žalobu a za kasační stížnost v celkové výši 7 000 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Ing. Veroniky Žánové do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá v záhlaví označený rozsudek, kterým Krajský soud v Českých Budějovicích zamítl jeho žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného. Nezákonný zásah stěžovatel spatřuje v tom, že žalovaný nepostupoval v souladu se zásadami činnosti správního orgánu, neboť požádal

o provedení exekuce rozhodnutí o odstranění stavby ze dne 24. 5. 2019, č. j. MěÚK/15924/2019, soudního exekutora namísto toho, aby exekuci provedl sám.

[2] Krajský soud mj. shledal, že správní orgán může požádat soudního exekutora o vymáhání peněžitého plnění podle § 175 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, a to v případě, že jsou splněny podmínky podle § 175 odst. 2 daňového řádu (ve spojení s § 106 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu). Při vymáhání nepeněžitého plnění jej pak může požádat podle § 105 odst. 2 správního řádu. Žalovaný však musí při volbě způsobu provádění exekuce na nepeněžité plnění (zde odstranění stavby) dbát základních zásad správního řízení, a to podle § 118 odst. 1 správního řádu. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný svým postupem tyto zásady neporušil.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] S tímto právním posouzením se stěžovatel neztotožnil a proti rozsudku podal kasační stížnost. V ní zejména uvedl, že stejného cíle (vymožení povinnosti) šlo v projednávané věci dosáhnout i jiným hospodárnějším a proporcionálnějším způsobem. Upozornil i na skutečnost, že výběru způsobu exekuce nepředcházela výzva a že povinnost splnil s velkým časovým předstihem před zahájením exekuce (avšak její splnění bezprostředně neoznámil). Pro výše uvedené stěžovatel navrhnul zrušit rozhodnutí krajského soudu.

[4] Žalovaný se ztotožnil se závěry krajského soudu a zdůraznil, že podání exekučního návrhu (a s ním spjaté náklady řízení) byly způsobeny postupem samotného stěžovatele. Kasační stížnost navrhl zamítnout.

III. Řízení před rozšířeným senátem

[5] Nejvyšší správní soud řízení přerušil, neboť rozšířenému senátu byla předložena usnesením ze dne 21. 10. 2021, č. j. 10 As 25/2020 - 46, k zodpovězení otázka, která mohla mít vliv na rozhodnutí o věci. Konkrétně, zda může být pojmově zásahem ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., (dále jen s. ř. s.), volba způsobu vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora (tj. podání exekučního návrhu) podle § 175 odst. 1 daňového řádu.

[6] Rozšířený senát o věci rozhodl rozsudkem ze dne 20. 12. 2022, č. j. 10 As 25/2020 - 61, v němž zrušil rozhodnutí krajského soudu a odmítl žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, neboť podání exekučního návrhu nemůže být nezákonným zásahem dle § 82 s. ř. s.

[7] Vzhledem k tomu, že rozšířený senát ve výše uvedené věci již rozhodl, odpadla tím překážka řízení. Soud tedy i bez návrhu vyslovil, že se v řízení o kasační stížnosti pokračuje (§ 48 odst. 5 s. ř. s.).

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda jsou v daném případě splněny podmínky řízení o kasační stížnosti. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody a v řízení je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Soud proto posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Dle výše zmíněného rozsudku rozšířeného senátu č. j. 10 As 25/2020 - 61, „*podání exekučního návrhu správcem daně jako oprávněným podle § 175 odst. 1 daňového řádu, je-li vymáhán daňový nedoplatek, nemůže být zásahem podle § 82 s. ř. s.*“ Důvody, které rozšířený senát vedly k výše uvedenému závěru, se plně uplatní i na podání exekučního návrhu dle § 105 odst. 2 správního řádu. I v tomto řízení správní orgán podává exekuční návrh, o němž později ve vrchnostenském postavení rozhoduje civilní (exekuční) soud, a to včetně posouzení toho, zda byly splněny podmínky pro podání tohoto návrhu.

[11] Rozšířený senát k tomu vyslovil, že i „*podle judikatury Nejvyššího soudu tedy samotné podání exekučního návrhu ještě do práv povinného nezasahuje.*“ K tomu dodal, že v „*průběhu exekučního řízení otázku přiměřenosti exekuce posuzuje s účinky vůči povinnému exekuční soud. Úkony soudního exekutora a exekučního soudu v průběhu exekučního řízení jsou sice autoritativní (vrchnostenské), avšak již se neodehrávají ve sféře veřejné správy, nýbrž v rámci exekučního řízení, tedy soudního řízení zvláštního typu. Proto již nejsou přezkoumatelné ve správním soudnictví. Pravomocí soudů ve správním soudnictví není kontrolovat soudního exekutora a exekuční soud.*“

[12] Ani v projednávané věci tedy soud neshledává možnost zasahovat do otázek exekučního soudnictví (ukládat práva a povinnosti exekutorovi či exekučnímu soudu). Jinými slovy, podáním exekučního návrhu (volbou způsobu exekuce) přechází přezkum zákonnosti výkonu práv (zejména nařízení a provedení exekuce) ze soudů správních na civilní. Ostatně v projednávané věci stěžovatel v exekučním řízení před civilním soudem (řízení sp. zn. 173 EX 549/20 vedené Okresním soudem v Českém Krumlově) požádal o zastavení exekuce i pro důvody uváděné v kasační stížnosti (odstranění stavby před podáním exekučního návrhu).

[13] V kasační stížnosti stěžovatel ani neuvádí, že by jej snad civilní soud stran námitek (vznesených v žalobě a kasační stížnosti) odkázal na řízení ve správním soudnictví. Ze žaloby ani z kasační stížnosti není patrné, že by se civilní soud výše uvedenými námitkami odmítl zabývat. Nadto Nejvyšší správní soud připomíná, že se již v minulosti vyjádřil k možné volbě způsobu vymáhání u nepeněžitých plnění (srov. např. rozsudky ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 143/2014 - 47, či ze dne 4. 7. 2018, č. j. 3 As 206/2017 - 46), přičemž dospěl k závěru, že se v tomto případě (volbě dle § 105 odst. 2 správního řádu) neuplatní podmínka poměrování výše plnění a exekučních nákladů před nařízením výkonu rozhodnutí.

[14] S ohledem na výše uvedené krajský soud rozhodl objektivně v rozporu se zákonem, pokud žalobu věcně projednal. Podání exekučního návrhu nemůže pojmově být nezákonným zásahem. Krajský soud měl proto žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[15] Podle § 110 odst. 1 věty první, části věty za středníkem s. ř. s., jestliže již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zastavení řízení, odmítnutí návrhu nebo postoupení věci, rozhodne o tom současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud. Nejvyšší správní soud pro výše uvedené zrušil rozsudek krajského soudu a žalobu sám podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

V. Náklady řízení

[16] O nákladech řízení o žalobě i řízení o kasační stížnosti rozhodl soud za použití § 120 s. ř. s. podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle níž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[17] Vzhledem k tomu, že žaloba byla odmítnuta, vrací se stěžovateli podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, zaplacené soudní poplatky za žalobu (2 000 Kč) a za kasační stížnost (5 000 Kč) v celkové výši 7 000 Kč. Citované zákonné ustanovení sice podmiňuje vrácení soudního poplatku odmítnutím návrhu před prvním jednáním, respektive ve smyslu § 10 odst. 5 zákona o soudních poplatcích před vydáním rozhodnutí ve věci samé, tato ustanovení je však třeba aplikovat analogicky i na situaci, kdy rozhodnutí ve věci samé bylo kasačním soudem zrušeno (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2014, č. j. Ars 5/2014 - 28, ze dne 2. 11. 2016, č. j. 6 Azs 199/2016 - 35, ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Afs 3/2015 - 29, či ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 As 113/2016 - 32). Zaplacené soudní poplatky budou stěžovateli vráceny z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 10a zákona o soudních poplatcích) k rukám jeho zástupkyně.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. ledna 2023

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu